Gustaf i 1:a

+

Wilhelm B. till fadern

1858 - 1863

Jarnac den 24 Nov. 1858.
besv: d. 13–14 December

Min älskade Pappa!

Wi äro nu i Jarnac hos M. George Hine. Den 19 Novemb. sistlidne fredag, lemnade vi Bordeaux; jag hade väl ännu frosskänningar och var klen till krafterna, men vi ansågo det dock bäst, att så snart som möjligt komma i någon familj, för att genom ordentlig föda och närmare omvårdnad lättare återfå min helsa. M. George hade ej lyckats finna någon plats för oss i någon familj, men upptog oss sjelf gästvänligt och vänskapligt i sitt eget hus. Som frosskänningarne fortforo äfven här, har jag tagit in china-salt, och befinner mig nu alldeles bra; mina förra krafter hafva sig i det närmaste återkommit. Jag är här väl omvårdad af den aktningsvärda familjen. M. George har här 2ne bröder, äfven gifta, och hvilka bruka turvis hafva sina slägtingar hos sig om aftnarna, i hvilka afton-samqväm vi äfven deltaga.

Om måndag ämna vi resa till Paris och skola försöka få plats i något hus der det ej är för dyrt, ehuru nio dagars vistelse här

det är omöjligt, att lefva i Paris för så billigt pris som i Schweitz. Jag hoppas, att, om jag får ha helsan och finner en familj, der jag kan få tillfälle att tala, vintermånaderna skola vara tillräckliga för mig, för att någorsnär obehindradt kunna uttrycka mig på franska.

Paris. D. 1 Decemb. Så långt hade Wilhelm skrifvit, redan innan vi lemnade Jarnac, men emedan vi hörde, att Herr G. Hine hade skrifvit till Annie, ansågo vi, att vi kunde dröja med afsändandet af vårt bref. Wi kommo hit förrat i går morse. Wilhelm fortfar att wara frisk; han har på G. Hine's anvisning fått sig plats i en "pension alimentaire" i ena endan af staden och är mycket nöjd med den. Jag har äfven fått plats i en famille eller pension och har det mycket bra. Min bostad är i den lärda stadsdelen, långt aflägsen från Wilhelms, men omnibus-ar gå stundligen häremellan och förkorta afståndet. När wi uttogo de 800 fr. af Romare i Marseille delade wi det så, att Wilhelm fick 450 fr. och jag 350 fr. Nu är min kassa 570 Fr. och Wilhelms 580, tror jag. Wilhelm betalar här 160 frs pr. månad för mat och rum, utom ljus och wed; och jag äfven samma pris. Detta är wisserligen bra dyrt, men jag hoppas äfven att kunna draga så mycket mera nytta af min wistelse här. Det är dock en stor skillnad emellan att uppehålla sig i en stad, som Paris, eller annorstädes, hwar det än må wara. I alla grenar finnes här en rikedom på tillgångar och tillfällen, att man i början blir förbryllad.

Fortsättning wilja wi skrifva, när vi kommit litet i ordning här. Wårt förra bref war från Bordeaux af d. 17 Nov. tror jag; och förmoda wi att bref från hemmet kommit till Jarnac nu, ehuru wi ännu ej kunnit få det.

Som jag ej har att bestämt mål med min vistelse här, såsom Gustaf, utom att lära mig franska, kan jag ej hoppas kunna dr[aga] samma nytta af min vistelse här som han, men jag skall d[ock] att genom afhörande af de utmärkta kostnadsfria [...] här i alla vetenskaper hållas, göra min vist[else ...]

2

— Thorsdagen d. 2 December —

Wilhelms adresse är: Paris; ~~Batignolles~~. Mesdames Costet, Batignolles, Grande Rue № 4. —

Min är: Mme Valouy. Paris, rue de Fleurus № 1. — De äro lika goda båda twå. — Efter middagen eller qwällen, om man så will, ty middagen ätes kl. 6 på afton, ämnar jag fara till Wilhelm för att låta honom läsa brefvet och göra ytterligare tillägg, om han så önskar.

Wi ha nu en tid bortåt haft litet regn-dusk hwarje dag, dock utan kyla. Som jag ej hade någon penna i går afse, då Gustaf gjorde mig ett besök, kunde han ej afsluta sina rader och skrifva sitt namn, jag will derföre med några ord fylla, det tomrum, han lemnat. Jag har nu under 14 dagar warit fri från frossan, såsom Gustaf redan nämnt. Jag är mycket nöjd med min bostad som är belägen i en af de sundaste delarne ~~[illegible]~~ staden. Priset är wäl något dyrt, men för att wara i Paris, kan man ej säga någonting om det. Weden lär här wara mycket dyr, men som wäderleken ännu är ganska blid, har jag hittills ej haft behof af någon eldning. Men afstånderna här äro betydliga; jag fruktar för vägens längd att göra någon fotreta till Gustaf, som bor i centern af staden, wid Palais de Luxembourg, och med Omnibus (som dock ej kostar mer än 5½ shilling (takplatsen) drar det nära en timma, till följe af det myckna ur- och ästigandet, dock träffas wi ofta. Jag hoppas träffa honom i qwäll hos twenne Signids små-cousiner af hwilka den ena systern, Elisabeth Hine, hos Annies föräldrar en gång sett Robert. De fortsätta i morgon sin resa från Jarnac till London likika med twenne andra engelska damer hwilkas be[illegible] wi afwen gjort i Jarnac. Paris är dock en präktig stad, ehuru wi [illegible] stackt smutsiga och flera dagar efter.

Min ömmaste helsning till allesamman och alla syskonen. Föräldrarnas dyrt tillgifne Wilhelm.

[illegible] d. 2 December.

Wilhelms adresse är: Paris, ~~Batignolles~~, Maison Certet, Batignolles, Grande Rue No 11.

Min är: Mme [illegible]. Paris, rue de Fleurus No 1. – [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Monsieur [illegible] Bet[illegible]

Stockholm (Suède)

72 Lire

[illegible]

Palais de Luxembourg, och med [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] efter.

4

volutioner kunnat ega rum här då dock folket i allmänhet tycks vara så ordentligt och alltid visar sig så förekommande; men här har man ett lefvande exempel på, huru belefvenhet och bildning [illegible] [illegible]lig att omskapa hjertat huru [illegible] der denna yta de vildaste passioner kunna dölja sig. Säkert och hyser denna stad mycket elände ehuru det ej visar sig uppenbart för den som ej söker upp det.

Ehuru vi lefva i en stad, som utgör brännpunkten för den politiska verlden, veta vi mindre här hvad, som der försiggår, än hemma. Den familj, hos hvilken jag bor befattar sig ej mycket med den, det är derföre högst sällan jag ser några tidningar, emedan jag ej för den vill göra några utgifter som jag anser mig kunna undvara.

Waren hjertligt välkomna till Paris August och Emil! Viljen I taga in der vi bo, nära antem af staden, kunnen I säkert få rum der eller i hôtel du midi bredvid. Wår adress är: Rue des Mathurins St. Jacques No 4. Med hjertliga helsningar till [illegible] och alla syskonen.

Pappas Wilhelm.

Min adress: Rue des Mathurins Saint Jacques No 4.

Paris d. 4 Jan. 1859.

Min älskade Pappa!

Wi hafva nu att tacka för tvenne bref, från Robert och Pappa. Särskildt känna vi oss tacksamma för den cassa-tillökning, Pappa gifvit oss. Min porte-monnaie inne höll vid årets slut 330 fr. Wi hafva ännu ej skrifvit till Folch, men ämna göra det endera dagen; vi begära då den summa, Pappa tillåtit oss uttaga 500 fr., för att sedan sinsemellan dela. Som jag nedan i förra brefvet ordent, ämnar jag om några dagar hyra mig ett rum nära Sorbonne, föreläsningarne hållas. Gusta[illegible]

redan tagit sig ut i samma hus, så
att om några dagar äro vi kanske
åter tillsammans, jag hoppas till
inbördes trefnad. Min första månad
i Paris har varit dyr, men utom det
att pensions-priset här är*) 30 à 40 fr.
dyrare än hvad det hädanefter kom-
mer att kosta mig, har man här
det så många småsaker, som äro
nödvändiga att köpa för att skydda
sig mot vintern och äfven kan
man ej undvara att lägga sig
till några böcker för mina studier.
Vår bostad är belägen nära invid
Boulevard de Sebastopol, en bred gata
som Napoleon låtit uppföra genom
att undanrödja hela huslängder.—
För att oftare hafva tillfälle att
tala franska, ämnar jag tillbringa
vissa aftnar i f.d. Gustafs Pension.
Mina bekantskaper här äro få, till

*) [Pe]nsionspriset inberäknas icke ljus, ved o tvätt, som betalas
[sär]skildt. —

det närmaste inskränkta till några prester
Past. Monod har hvarje lördags afton mottagning
då vi också vanligtvis bruka infinna oss.
[Und]er dessa sista dagar har här va-
[rit li]flig rörelse på gatorna, (hvilket för
öfrigt alltid är fallet) vid Nyårets utde-
las nämligen skänker, såsom hos oss vid
Julen. Skillnaden mellan söndag och
hvardag är här föga märkbar. Försum-
mande af söndagens yttre helgd är ett
osvikligt kännetecken, att materialismen
tagit öfverhanden och att religionens intres-
sen tystats. Men Paris visar sig dock i
vissa afseenden annorlunda än som jag
föreställt mig den. Utmärkt ordning rå-
der på gatorna, oaktadt den ofantliga
menniskomassa, som här är sammanträngd
hör det till ovanligheterna att se något
som skulle antyda ett annat förhål-
lande. Öfverallt äro polisbetjenter, i hvilka
man tycker sig se sina vänner emedan
man alltid med trygghet kan vända
sig till dem. Man tycker det vara
begripligt huru så våldsamma

har jag tänkt vara bäst låta Gustaf
först fara ensam till Marseille. Finner han
sig väl der och anser det för mig då
lämpligare att komma dit, så gör jag det,
i motsatt fall rör jag som Gustaf redan
nämnt, ehuru det väl kunde hända att
jag sammanträffar i Paris för honom, i hvilket
fall som helst, skola vi dock alltid hålla
reda på hvarann. Jag inser fullt, att vistan=
det i en större stad under några tid i många
afseenden är nyttigare än att uppehålla sig
i en småstad. Jag skall ock derföre såsom
jag redan nämnt när jag blir mägtig
franska språket resa antingen till Marseille
eller till Paris (efter kanske med uppe=
håll i Basel och Strassburg) sedan jag
erhållit några bekantskaper [jag kanske kunde erhålla] genom hvilka
Men var öfvertygad att jag, om möjligt
ej skall lemna Frankrike förr än
jag någorlunda är hemma i språket, jag
känner för mycket behofvet och nödvändig=
heten af att lära något ordentligt, för att
på något sätt kunna tjena och vara
nyttig. Denna pligtkänsla låter ej en
tanke på hemresa uppstiga.

Farväl för denna gång!

Pappas tacksamme och tillgifne

Wilhelm

Neuchâtel den 1 September 1858.

Genève Måndagen d 30 Aug

Älskade Pappa!

Jag har erhållit ett bref från Gus[taf]
men till Pappa, men som det till stor de[l]
rörde mig och jag sedan vi sågo hvarand[ra]
ändrat tankar, ansåg jag mig ej böra skic[ka]
det under denna form, utan har deif..
skrifvit om det, såsom han sjelf bedt mig
göra ifall jag hade något att anmärka em[ot]
det, dock naturligtvis bibehållande allt s[om]
närmast
ej rör mig.

Älskade Pappa! I förmiddags emottog
jag 2ne bref från Robert, ett till Wilhelm
och ett till mig jemte kärkomna under=
rättelser från hemmet. Pappa har i ett
bref nämnt om, att vi böra besöka Paris
innan vi lemna continenten. Detta har äf[ven]
varit vår afsigt, helst som de genaste ...
gärna härifrån till England gå genom
Paris. Jag har tänkt dröja en månad
deromkring i Paris. Det är ej stor ...
i pris emellan att dröja ...
en månad der ty i förra fallet
tvingen bo på hotel der det lär [vara]
dyrt, i senare ... ...

sig bostad i enskildt hus för billigt pris. Jag har en bekantskap i Paris, genom hvilken jag hoppas kunna få anvisning på någon sådan plats. Om jag dröjer en månad der, kan jag hinna blifva litet bekant med staden; några dagar förslå ej dertill. — Wilhelm har ej ämnat taga den långa omvägen ned till Marseille och jag instämmer med honom deri, enär han icke har någon särskild lust att besöka dessa trakter.
För öfrigt behöfva vi ännu flera månader för att lära oss franska, och jag vill ej råda Wilhelm att, när han nu funnit en plats der han finner sig väl, har det billigt språköfning och tillika ett hem hos Tante Emma, öfvergifva den för att antaga något ovisst, enär han tyckes hafva ännu svårare än jag att finna sig skiljd från de sina. Så länge det är ett af de förnämsta ändamålen för vår resa, att lära oss språket anser jag det bättre att vi äro åtskiljda, så roligt det än i andra afseenden är att vara tillsammans. Man inlåter sig icke så myket i samtal med främmande personer, när man är tillsammans, som när man är ensam. För öfrigt får Wilhelm föra ordet när vi äro tillsammans emedan han kan franska bättre.
Hvad kostnaden beträffar blir den densamma, enär det på jernvägar & hotiller kostar dubbelt för 2 emot för en. (Ett rum på hôtel med 2 sängar kostar alltid dubbelt så myket som ett med en.) Det egentliga hvarpå man kan minska är dricks-pengar, en utgift, hvarpå är för öfrigt just ej äro några stora. — Vår mening har varit, att jag då tiden närmar sig, låter Wilhelm veta ungefärliga tiden för mitt inträffande i Paris, i ändamål att vi der må kunna sammanträffa. Som jag ämnat dröja en månad eller så, bör detta kunna låta sig göra. Wilhelm har då ämnat [illegible] vägen öfver Basel och Strassburg. Sedermera vore det vår mening att följas åt till England. — Min mening har varit att när october månad kommer, och jag från Pappa får underrättelse att tiden kan vara inne, begifva mig öfver hyon till Marseille. — Jag sänder detta bref till broder Wilhelm, som väl [illegible] något att tillägga.
Jemte många helsningar till hvar och en särskild som derpå sätter något värde
förblifver Pappas alltid tillgifne
Gustaf.

Som Pappa ser, har jag endast utestakat några rader men föröfrigt låtit honom sjelf tala för att Pappa måtte se hans tankar. — Hvad angår mig sjelf

…mma. — Hwad politik beträffar, så tycker
…n wäl, att man här borde weta något att
…a. Så är dock ej förhållandet. De franska
…dningarne äro de torraste, man kan få tag
…; de wåga ingenting säga; det enda är några
utdrag ur utländska, förnämligast engelska tid-
ningar. De utländska fransyska bladen släppa
ofta ej in i Frankrike; så har nu till exempel
inga nummer af de fransyska Schweitzer-
tidningarne warit synlig i Paris under tre
weckors tid, enligt hwad man sagt mig.
Att folket här står under militairisk upp-
sigt märker man snart. I dessa dagar, då
ofantligt mycket folk warit i rörelse under
Carnevals festen, såg man på boulevarderna
till exempel militär öfver allt under olika former
i alla wigtigare gathörn, ryttare, ~~för öfrigt~~ patruller
polisbetjenter &c. i myckenhet. Också lärer i om-
gifningarne af Paris wara ständigt samladt
en styrka af omkring 40 à 50,000 man. —
Många och hjertliga helsningar till Mamma
och syskonen från Pappas
Gustaf

Paris den 11 Mars 1859.

Min älskade Pappa! Jag har tagit
till vara Pappas uppmaning, och
skall söka att uppfylla så nära
som möjligt de fordringar af språk-
kunskap, hvartill vår långa vistelse
i Frankrike rättvisligen berättigar.
Vid carnavals festen, hvarom Gustaf
redan nämnt några ord, var jag
på kejserliga borggården jag ibland
en stor folkmassa, samlad för att
betrakta det kejserliga furstepar
som stod på en balcon. De togo
hvardera (turvis) lilla prinsen i sina armar
och visade honom för folket, hvarvid
folket uppstämde sina hurrarop.
Att några voro besoldade, såsom min
språklärare säger det tillgå för när-
varande i Frankrike, har jag svårt
att föreställa mig.
Hjertliga helsningar till Carl, som gladde
oss med ett bref, samt till Mamma och
Syskonen. Pappas Wilhelm

är ock framstående. Fransmännens har ofta blifvit tadlad, och med rätta, men man måste ock[så] er:känna, att den har många goda sidor, som kanske mången annan nation saknar.

Farwäl nu, kär Pappa! Helsa Robert och Annie, och alla öfriga i hemmet.

Wår adress är: "35, Weymouth street Portland place."

Pappas Wilhelm.

Wi hade en god sjöresa af omkr. 5½ timmas tid. Hafvet war ganska lugnt, oaktadt wi en eller ett par dagar förut hade i Paris haft en häftig, kall storm. Wi lemnade Paris en qwart efter midnatten natten mot Tisdagen och framkommo hit kl. half sju Tisdagsaftonen. Enligt den adress, du hade gifvit oss, Robert, togo wi då in på [...]ms hôtel, der priserna icke woro så öfverdrifna. Onsdags-[m]orgonen gingo wi genast hit; denna adress hade jag fått [af en] student i Paris, bekantskap från sjukhuset. Wi bo [vid] Regents park. — Eder tillgifne Gustaf.

London d. 21 April 1859.

Älskade Pappa!

Sedan tisdags afton äro vi nu i London. Bestyr för att skaf:fa oss bostad har hindrat oss att förr derom underrätta; efter en a:dress, som vi fått i Paris, ha vi sökt upp ett "boarding house", der vi ock:så fått rum, för hvilka vi betala jemte maten, 25 sh. i veckan hvardera. Stället tycks vara godt och jag hoppas, att vi skola blifva nöjda med det. Husets personal, utom familjen, består af några herrar och några damer, (engelska) hvilka vi dock ej ännu mycket känna.

I går voro vi och helsade på fru

Long; men hvarken hennes man
eller hennes syster Jane voro hemma,
så att vi ämna snart göra om
besöket; vi bo mycket långt ifrån
dem.

Några dagar förr, än vi
lemnade Paris, erhöll jag en bref
från Robert; jag har sedermera
här hos Tottie erhållit hans an-
dra bref jemte Pappas bref till
oss. Jag sänder härmedelst
ansökan till lärare-platsen, ehum
jag, för min egen del, ej har stora
förhoppningar om att den skall bi-
fallas. Skulle ej någon afskrift
af mitt afgångsbetyg från skolan
finnas bland mina betyg, så har
rektorn ett exemplar i sitt arkiv,
hvilket kunde få lånas till af-
skrifvande. Jag tackar Carl
och Robert för det besvär,

de åtagit sig för min skull.
Jemte ansökan bifogas ocksa' in-
tyget från min franska Pr.;
det är skrifvet med sans, utan
några öfverdrifter.

Då jag gick hit Tottie tog
jag endast ut brefvet, inga pen-
gar, emedan kassan ej ännu är
tom: Gustaf har ännu 3½ p. (4) och jag
5½.

Skillnaden mellan Paris och
London är stor. Söker man en
stad, glad och vacker, så är Pa[ris]
vida att föredraga. Att se of[ta]
allt nedrökta murar och att
ständigt vara omgifven af ro[k]
dunster, kan ej annat än ve[rka]
nedstämmande, innan man v[änjt]
sig vid det.

Skillnaden mellan den [en]
gelska och den franska kar[akteren]

Ipswich den 3 Juni 1859.

Älskade Pappa!

I förgår lemnade vi London, för att med bantåget afgå till Ipswich, dit vi ock lyckligen anländt. Som jag förut nämnt, hade ej Briddells [hade ej Briddells] bädd. rum att gifwa oss i deras egen hus, huru mycket än deras hus för öfrigt står oss öppet, och huru mycket de än, med samma wänskap och gästwänlighet som fordom, skulle hafwa önskat det; men fru Emma Briddell har skaffat oss ett i en hygglig, enkel familj, der vi nu gemensamt bebo ett litet, nätt rum.

Gustaf lemnar visst Staden och mig om måndag

caffe bordet. Då ej detta kan ske, önskar vi dock bl ihågkomma såsom närwarande. Pappas Wilhelm — Pappret är

för att företaga sin Skottlands resa; osäkert blir det väl, om vi mera träffas under vår utländska resa.

Hos Grefve v. Platen aflade vi vårt besök sistledne fredag; han inbjöd oss, då, att taga vår andra frukost, kallad luncheon, måndagen derpå, hos honom hvilket vi naturligtvis också gjorde. Ehuru jag i allmänhet bär mycken fruktan för umgänge med höga personer, aflopp dock allt väl. Gr. Platens allvarliga och osminkade character ingaf en viss trygghet. Grefvinnan var mera sådan, man föreställer sig högadliga personer, medvetet förnäm och konstlad. Gr. Platen bad oss till Pappa framföra hans helsningar.

Till vidare respengar ha vi måst åter anlita Pappas creditif-bref och hos Tottie uttaga, d. 31 Maj, en penningesumma, stor 30 pund, hvaraf Gustaf som har en vidsträcktare resa inom England för sig tagit på sin lott 18 p. och jag de öfriga 12, hvilka som jag vill hoppas, skola räcka icke blott för min vistelse här, utan äfven till en del för min återresa

i Tyskland. Detta bref hoppas vi, kommer fram omkring d. 10 Juni, en dag, som vi hittills städse tillbragt i hemmet. Säkerligen känna vi en innerlig önskan att med de öfriga syskonen helsa Pappa vid

Onsdagen d. 27 Aug.
utanför Umeå

Min kära Pappa!

Som jag förmodar [...]
äldrarne skulle önska hör[a]
något från vår resa, vill j[ag]
ämne för vår framkomst
sända några rader [...]
gärna hafva hör om [...]
förflutit skilda och f[...]
fullt; ifrågaka hafva [...]

varit blott en gång, och är
detta mycket att vara tack-
samm för, med den svaghet-
ta Angelica har.

Sista dagen i Stockholm
lemnade mig i mer än ett
hänseende ett kärt minne.
Glädjande skall det nu
blifva att snart få
komma upp till Björk-
fors och få ställa i ord-
ning åt sig på sitt
blifvande hem. Tack
för allt deltagande Ni
städse skänkt oss!

Jag blir nu fåordig, men hoppas
när vi komma till Björkefors
hafva mera att skrifva.

Med hjertliga helsningar
till Mamma och syskonen

Pappas tillgifne son

Wilhelm

Några rader från Angelica
till Mamma närslutas.

kärt är det dock, att en sådan
som Ludvig finnes här för hvil:
ken man kan hysa fullt
förtroende.

Är Pappa god och skickar
mig pengar (jag skulle visst
behöfva 100 Rd) så är det sä:
kerligen bäst att recommen=
dera det bref, hvari de sändas.

Med helsningar till hemmet

Pappas tillgifne son

Wilhelm Bergman

Upsala d. 21 Oct. 1860

Älskade Pappa!

Med sista posten
öfversände jag till Carl Annies
bref, hvilka jag hoppas kom:
mit tillhanda. Närmaste an:
ledningen till dessa rader är
den, att jag önskade låta Pap:
pa veta, att min kassa är

i det närmaste slut. Underligt
måste det förefalla, att jag ej
oftare gifver Pappa medde=
landen från mig och att det
endast då skett, när något sär=
skildt bi-intresse dertill manat
mig; jag måste erkänna att så
varit förhållandet och att jag
dengenom gjort mig skyldig
till rättvisa förebråelser.

Med en wiss fruktan har
jag läst om de många sjö=
olyckor, som nu sednast in=
träffat; jag skulle mycket
önska få weta, om någon sådan
drabbat något Pappas fartyg.
Genom bref till Ludvig har jag
fått höra, att August är nu hem=
kommen. Hjertlig helsning till ho=
nom. Gustaf och Annie väntas
väl snart hem; hafva några un=
derrättelser kommit från dem.

Hvad mig sjelf beträffar, så
finner jag mig ganska väl här
i Upsala. Öfver ensamhet vill
jag ej klaga, huru stilla det
än är omkring mig, ty jag har
ej ofta behof af umgänge;

hoppas det bästa. Hvad angår Emil
så har jag varit ämnat skrifva
till honom, men uppskjutit — nu
skall jag ej längre dröja.

Med hjertliga helsningar till
Mamma och syskonen

Pappas tillgifne son

Wilhelm

Maria har åtskilliga gånger
varit snäll och kommit ihåg mig,
jag ber Pappa derföre vara god
och gifva henne en återhelsning
från mig.

Upsala d. 14 Nov. 1860.

Älskade Pappa!

Med tacksamhet har jag i
dag mottagit Pappas bref. Jag
vänder mig nu åter till Pappa med
några rader för att låta Pappa veta
huru jag har det här.

Hemmet är kärt och kärt skall
det blifva att återse det, men [illegible]
ej derföre att jag skall i förtid
lemna min post. Närmast

längtan, att du genom ömsesidig för-
nad åter afbryta förbindelsen
med hemmet, ett förhållande, hvar-
till jag ensam bär skulden, skulle
återställas. —

Hvad min vistelse här beträf-
far, så är det min tanke — ehu-
ru man väl ej borde tala om nå-
gra tankar, der allt ännu står
i det vida — emellertid är det
min tanke, att, om skrifningen
lyckas, söka om möjligt göra
ifrån mig "de tentamina, som
återstå, innan jag reser hem; det
skulle vara roligt att lemna
hela tentamensbördan i Upsala,
så att packningen blefve mindre
tung för hemresan. I sådan
fall skulle jag komma att
stanna här in i December, kan-
ske till och med till medlet
af månaden. — Hvad sjelfva
skrifningen beträffar, som troligen
kommer att försiggå om fj[illegible]
åtta dar till, så kan jag ej
annat än med en egen känsla
tänka derpå. Det är som om
hela den kända werlden, min
werld, skulle se på mig i de[t]
afgörande ögonblick. Emellert[id]
är det bäst att vara bere[dd]
på allt härvid, som i allt
annat. — De föregå[ende]
garne under terminens
[illegible]

Upsala den 28 Nov. 1860.

Älskade Pappa!

Med anledning af Pappas sista härkomna bref och Pappas deri uttryckta önskan att med omgående få veta, huru vida jag ytterligare behöfver några penningar, så sänder jag nu några rader för att på samma gång uttrycka min tacksamhet för Pappas förfrågan och tillika låta veta, att min kassa väl torde räcka till för bestridande

af de utgifter, ännu har kunna återstå. – Utom från Pappa medförde posten äfven bref från Morbror, hvarpå jag skall svara, så snart jag inhemtat alla de upplysningar, som kunna bidraga att gifva närmare kännedom om verkliga förhållandet med Axel Stenborg och hans ekonomiska ställning. – Jag hade i går besök af Pr. Torén, särdeles vänlig bad han mig icke glömma att helsa hem från honom. –

Om det för Emil vore en fördel att, i många afseende, att utbyta det lilla Neuchatel mot en plats med mera storartad lifs-utveckling i borgerliga förhållanden, så tror jag dock, att man bör vara försigtig att i förtid, innan han ännu blifvit mägtig språket, uppmana honom att lemna det säkra för det osäkra. Har man ej någon bekantskap på förhand i utlandet och har man sjelf svårt att göra några, så är man som en fogel på hafvet. –

Med hjertliga helsningar till hemmet

Pappas tillgifne son Wilhelm

Upsala den 27 Jan. 1861.

Älskade Pappa!

På Pappas kärkomna skrifvelse är det min skyldighet att afgifva ett svar efter bästa insigt och förstånd om saken. Det är verkligen smärtsamt, att ej fullt kunna öfverensstämma i Pappas tankar med afseende på min framtida-bana. Kanhända har jag orätt, kanhända äro mina åsigter grundade på ett misstag, så till vida att jag vill spänna bågen starkare än den bär, men

Som jag här nedskrifver mina innersta tankar, vore det min önskan, att äfven Mamma och bröderna finge del af dem, och att jag äfven finge något svar på dem.

För att nu se saken från en lättare synpunkt, så är dimission en examen, hvartill behöfs ½ år, graden åter drar 2 à 3 år; för den förra examen känner jag håg, för den sednare icke. Är det ej då naturligen, att vända sig till den förra? Röjer sig hågen och ser man, att det var ett misstag, så är der ju intet hinder att sedan börja med graden. Men så länge man ej kan ana det vara ett misstag, så vore det väl orätt att frångå hvad som synes ligga en närmast. — Jag har nu varit alltför ordlyftig, och Pappa skulle säkerligen hafva förstått mina tankar med hälften så många ord.

Jag väntar stundligen kallelse till examen, men ännu har ej densamma varit här. — Tack för Syrup och lamp.-glaset. Pappas tillgifne son

Wilhelm

jag vill ej heller taga i beräkning egen kraft, ty
är ingen. Jag känner det och är derom innerligt
förvissad, om, att, är jag trogen mig sjelf, mitt eget in-
nersta, Guds röst, så kan jag ännu blifva menniskor
till gagn. Mina många, stora inconsequenser i lifvet
göra att för mig som för andra medvetandet om
det pund, som i oss alla ligger fördoldt, blir så dun-
kelt; det är Guds barmhertighet, att det ej är alldeles
förspillt och bortspelat. —

Att det ej är så lätt att afgjordt uttala
sin lust för det presterliga kallet, kommer deraf, att
man fått en skymt af insigt, hvarom det gäller, hvari-
genom det ej kan tagas så lätt, som ofta är fallet.
För att ej blifva ett onyttigt salt, är nemligen för-
sakelse af allt jordiskt nödvändigt. Beqväm och

Till Emil skall jag skrifva, så snart jag tagit examen.

byggad ställning genom goda inkomster, giftermål etc.
får då ej mera blifva något mål; deremot äro fiendskap
och hat och förföljelse oundgänglig följd af sanningens
bekännande, men ack, älskade Pappa! är ej detta en dyr-
bar nåd, att få lida för sanningen och i dess tjenst,
vore det icke ett ämne till glädje, om vi skulle be-
värdigas dermed dertill! Dessa äro mina utsigter. För naturen
icke lockande, men för mitt inre hafvande en stark
dragningskraft. Min önskan är, att få blifva en krist,
tanken på det presterliga kallet är för mig ett stöd
och en anmaning dertill, såsom äfven dess yttre verk-
samhet närmast tyckes mig motsvara min inre åstundan.
Carls erfarenhet på närmare håll är annan, än sådan
min betraktelse af förhållandet är på afstånd, men jag
tror, att Carls erfarenhet kunnat blifva något annorlunda

som i sanning så föga kan dig intressera. Men
saken är den att jag vill ej hafva något mera
med Stenborg att skaffa och måste derför gifva
skäl för mig. Låt Morbror få del häraf
snart, så att jag snart ej kan få svar härpå;
till jag får svar, skall jag betala för honom.

– Är min stil dålig, så vet, att mitt tålamod
är alldeles ute, på att formera pennan och skulle
jag ej skrifvit med den sådan den var, skulle
intet bref ha blifvit af.

Än en gång, förlåt mig, att jag besvärar
Pappa med att låta igenom sådant som detta

Wilhelm Bergman

Tro ej, att jag är så sträng som det ser
ut, men sanningen måste hafva sin rätt och
jag får ingen ro, förr än jag fått göra upp saken.
– Låta honom resa hem, är visst bäst.

Upsala den 6 Febr. 1861.

Älskade Pappa!

Härmedelst vill jag endast med några
rader tacka Pappa för det sista brefvet, jag genom Gross=
handlarena från Stockholm erhållit och på samma gång
låta Pappa weta, att så litet jag nu kan eller vill
tänka mig min framtida bana med afgjordhet bestämd
så tillfredsställd känner jag mig dock att vara i tillfälle
att, medan jag finner mig hafva lust och förmåga der=
till, kunna ä få undanröja de hinder, som längre
fram skulle stänga vägen för den bana, dit hågen
kunde mana –

Hr Wallendorff gästar för närvarande hos mig; kärt hade det varit, att få se någon af de våra här, men detta kan man ej begära.

Utan vidare för denna gång

Pappas tillgifne och tackskyldige Son

Wilhelm

P.S. Jag vill tillägga, att jag anser Stenborg förverkat sin rätt till vidare underhåll här och att Morbrors gifmildhet bör vara slut. Den största välgerning man gjorde honom och universitetet, vore att skicka honom härifrån. Skulle han äfven ten-tera och kanske blifva examinerad så hvilken nytta för församlingen af en prest, som ej kan hafva en riksdaler i handen utan att supa och rumla upp den?! Man lider af att tänka derpå och hvarken jag eller Morbror vill hafva något mer att skaffa med honom. Man skulle ådraga sig en straffdom genom att förhjelpa honom till en prest.

Jag kan ej nu skrifva till Morbror, emedan bevisen ej äro sådana, att jag skulle kunna beeda dem. Farbror Burman får muntligt säga hvad han vet. Stenborg är en krånglare och se honom supa kan man icke, utan att sjelf vara med och supa. Hvad jag vet är: att han hela tiden icke kommit förr än till natten (icke alltid det ens) hem, varit sedd i samma sällskap på dryckes-ställen, går utan den pels, han ständigt brukar — utan tvifvel pantsatt den (efter hvad hans städerska tror), ej varit närvarande vid uppropet å landskapet — tydligt tecken till skygghet, begärt och erhållit 5 Rd af mig till ved — någon ved har han hvarken behöft eller köpt — dessa 5 hafva, utan tvifvel gått samma väg, som andra 5 han fått af mig, icke ens haft så pass mycken omtanka att han begärt genom mig få betala sin städerska och sina middagar — så långt sträcker sig ej hans omtanka utan har han lemnat den åt mig eller rättare sagdt undviker han mig af skygghet. — Ursäkta mig, kära Pappa, att jag besvärar Pappa med

Wilhelm i Upsa

Adr.

7/461

Älskade Mamma och Carl!

Genom mycken bedröfvelse måste vi ingå i Guds rike; denna erfarenhet hafva alla tiders hungrande själar fått haft. Att känna sig i detta afseende icke stå ensam är en tröste-rik tanke, huru öken-artadt och ödsligt än det är omkring en, när lifvets betydelse och ens eget armod tränger sig på en. "Jag är en främling uti detta land, såsom ock mina fäder", kan i sanning tillämpas på oss i vårt förhållande till werlden, så snart sanningens ande gör sina fordringar kända för själen.

Återkommen till min ensliga bostad har allt åter inträdt i det vanliga spåret. Hvad som i Stockholm ansatte mig har för det närvarande vikit.

Kära Mamma! mitt bud att gå ~~tillbaka~~ till våga, att liktom vägra framtvinga ett bifall til mina (närvarande) studier, då jag dock sjelf är så mycket owiss, har gjort mig ondt. Kanske skall barna-undervisning blifva min sysselsättning. Men sa-men anser jag mig huru som helst böra taga för att ej hafva underlåtit hvad som på mig ankommer för framtida fall.

Hos Fjeirstadts har jag varit. De mottogo med tacksamhet inbjudningen, särdeles som de redan i vår ämna flytta till sin nya bostad.

Med hjertliga helsningar till Pappa och bröderna Eder Wilhelm.

Je vous embrasse tous dans l'espérance.

Upsala den 7 April 1861.

I morgon är det Roberts födelsedag, medan annu i tiden. Att Gud gåfve oss, att någon stund då vara tillsammans insamlade!

7/5 61

Älskade Föräldrar!

Efter lång tystnad öntkar jag sända en helsning till hemmet. I går hade jag min första tentamen, i Logik, hvilken tentamen jag kan räkna vara lika god som tvenne, icke endast derföre att hvad man läser till den räknas såsom tvenne ämnen, utan

äfven derför att den är den svå-
raste och fordrar den längsta be-
redelse-tid. Huru länge det drö-
jer, innan jag kan tentera i
kyrkohistoria, vet jag ännu icke,
dock alltid några veckor.

Och nu, farväl! Ursäkta
min telegram-artade skrifart;
jag förmår ej något bättre.

Helsningar till Carl och de
öfriga syskonen! Bed Carl icke
taga illa upp mitt bitta bref.
Han vet, hvad den tillhör min
person och hvad ~~tillh~~ mitt tem-
perament. Skulle jag blifva på-
minnt, kanske skulle mitt tem-

veta träffas

Eder Wilhelm

En tyst önskan kunde jag ej
helt nedtysta i går, och den kom
ånyo mig i dag — Att dock en gång
alla detta tentamina (στοιχεῖα τοῦ
κόσμου) toga ett slut! Men — vill
man blifva prest eller ha vägen
dertill öppen, huru många frågor
och svar återstå icke ännu!

Hafva några underrättelser
nyligen varit från August och Emil?

Upsala den 7 Maj 1861.

Sörbärke prestgård d. 24 Maj 1861.

Älskade Föräldrar!

Under pingst-dagarna har jag gjort ett besök hos Farbror Dillner. Jag har af honom fått höra lefvande Guds ord; ord, som träffa hjertats innersta fibrer och uppväcka den evighets-trånad, som intet jordiskt kan tillfredsställa.

Af wandrings-lust och troende det skulle stärka mig har jag fortsatt min resa delvis till fots delvis åkande till Wester-Dalarna och är jag nu hos Eurens; efter ett besök hos Wetterdals hoppas jag lördags-afton vara tillbaka i Upsala. Resan skall ej blifva kostsam. Jag har ej förr kunnat underrätta derom, emedan jag ej förr än på vägen till Wåhla kommit

att tänka härpå. Jag hoppas, föräldrarne ej skola misstycka det. Någon tentamen i kyrkohistorien har i alla fall ej kunnat göras i denna månad, emedan examinatorn ej vill tillåta en tentsem (?) för lång före examen. För öfrigt har jag ännu god tid till till kring den 8 i nästa månad och förr lär jag väl ej komma hem.

Har denna resa i intet annat varit nyttig, så åtminstone deri, att jag tycker mig inse, hvilken sällhet det vore, att icke ega någon egen vilja och hvilken olycka åter att gå sina egna vägar.

Farbror Dillners ord hafva barat mitt hjerta. Jag längtar att komma till Upsala och Stockholm. Jag tror ej min bana blir lång här i tiden. Tillgif mig, hvari jag brustit!

Farväl mina älskade Föräldrar!

Eder Wilhelm

Tante Emma och Maria tacka om sin helsning

skall det blifva af mig, om jag längre går här i min ensamhet? Mina själs-krafter skola förtäras och min duglighet så för denna verlden som den tillkom-mande skall vara förlorad. Tänk på mig! Min vistelse här är nu målllös och der-före tyngande. Att upp-skjuta de practiska öfnin-garne är ej ovanligt, att lemna dem skulle derföre ej väcka så mycket uppseende

Gif mig ett skonsamt svar; jag behöfver det. Får jag lemna Upsala, så reder jag, så snart edert bi-fall kommit mig tillhanda. Skrif svar, om möjligt med ångbåten, som afgår i mor-gon!

Eder Wilhelm

Onsdagen d. 16 Oct. 18

Älskade Föräldrar!

Får jag lemna Upsala och söka på contoret Gena Pappa och taga lectioner i bok-föring (tillfälle dertill finnes ej här)? Skrifva predikningar kan jag ej mer; kan således intet göra. Hvad

Herr J. Bergman Oson

– Stockholm. –

Wilhelm.

Upsala d. 16 Oct. 1861. –

Älskade Pappa!

Jag får tacka för mycket kärkomna brefvet af d. 11 dennes, som omslöt ett bref från Emil; det återsändes härmed. Wilhelms Stockholmsresa i förra weckan gjorde det öfverflödigt för mig att skrifva.

I dag har jag warit ute på en geologisk excursion i Upsala omgifningar tillika med Docenten Paykull och några andra; detta endast för nöjes skull. Nu på aftonen har jag 2ne gånger uppwaktat Gen. Dir. Huss, 1sta gången såsom medlem af läkareföreningen, 2dra gången såsom tillhörande Norrlands Nation. –

Thorsdagen d. 17 Oct. Jag war i går afse på en sexa, som läkareföreningen tillställt för sin nyutnämnde ~~Prof.~~ lärare, Prof. Almén, samt för de öfriga Professorerna af Medicinska faculteten. – Jag ansåg mig äfven böra deltaga deri, men har ej mycket att säga derifrån. De der tillställningarne äro alltid mer eller mindre tråkiga.

Min sysselsättning denna termin är att laborera på Med. laboratoriet. Wår tentamensordning har denna hösten blifvit helt och hållet förändrad, så att man nu börjar med de 2ne –

swåraste ämnena, hvilket är utmärkt bra, men gör, att jag ej ännu på ett år kan börja tentera.

Ett bref till Paul innesluttes.-

Pappas Gustaf.

Min älskade Pappa!

Innerligen tackar jag för Pappas och Carls bref. Jag har här under några dagar varit i ett mycket öfvergifvet tillstånd och kunde derföre ej annat än frukta för en längre vistelse här under sådanne förhållanden; dock genom Guds nåd har åter en fridens fläkt fått tillträde till min själ. Hos Gud kan man finna öfverallt; man behöfver ej derföre resa långt. Säkigt att hafva honom med sig, att åtminstone få känna, att han ej öfvergifvit oss. Jag tycker nu att, om modet kan uppehållas, jag bör stanna här till terminens slut. Helsningar till Carl och till Mamma jemte tacksägelser för hennes kärkomna bref.

Pappas tillgifne son Wilhelm.

Herr J. G. Bergman Esqr

Stockholm

Näsby d. 25 Juni 1862.

Min kära Pappa!

Genast efter ankomst till Salmis afreste jag till Björkfors utan att besöka Haparanda. Som Pappa visst redan af Mustaparta hört har masken der gjort stor skada å åtskilliga gräslindor, särdeles de något äldre. Eljest står allt väl och lofvande, ehuru sedan Pingst något regn ej har fallit.

Målaren har omsatt tapeter i 2:ne rum på nedre botten, är nu sysselsatt deruppe; kakelugnsmakare hafva vi just i dag fått. Till salen der nere torde visst ny kakelugn behöfvas, ty den, som nu står der, lär ej hålla någon warme; eller kanske omsättning af henne kan wara nog?

Hwad Swea angår, så kan den nu ändtligen börja lasta, sedan August vid sin hitkomst tala J. F. Carlson att aflemna sina handsågade plan

hwilka han först ville hålla, för att få weta hwad han skulle få för dem. – Någon Tjära kan wisst ej ännu fås på en 14 dagar.

Den lilla August är flitig här på contoret och hoppas jag, han skall blifwa oss till nytta.

Justitie-Kansleren jemte Expeditions-sekreteraren Ramström hafwa i går, Midsommarsdagen, gästat på Björkfors och tycktes v. Koch mycket intresserad att bese allt. I dag på morgonen afreste de, Afwer Brodern August och jag lemnade samtidigt Björkfors, hafwa gemensamt gjort en tur till Swartskär och befinna oss nu på Nädby, hwarifrån jag i morgon återwänder till Björkfors. På Swartskär har redan i den afbrända byggningens ställe en annan blifwit uppsatt af redan på Björkfors befintligt tillhugget timmer. –

Med hjertliga helsningar till Mamma och syskonen Pappas tillgifne son Wilhelm

Mamsell Dahlberg beder om sin helsning.

Connoissement å Skonerten Marias last åtföljer.

P.S. August hinner ej skrifwa i dag, men beder om sin hjertliga helsning (han telegraferar i stället).
Alla må wäl. 29

Björkfors d: 26 Juli 1864

Min kära Pappa!

Pappas välkomna rader från Haparanda har jag fått mottaga. Angående Ekman skall jag vid tillfälle höra efter honom; det lär vara samma man, som byggt fähuset på Björkfors. Alla befinna sig väl här; Mamma som hittills vistats på Näsby återkom i går med [illegible]

Håbergningen har hittills varit
mindre gynnad af tjenlig
väderlek; nästan dagligen
mer eller mindre regn - lyck-
ligtvis ha vi nu fått mera
värme och klarare väderlek.
Ahlström kom i går till
Swartiskär och tänker jag
lasta med honom utskotts
bräder och på däcket
omkring 500 Tr Tjära -
Pappas lydige son
Wilhelm Br.
Hjortron-skörden tycks i år ej
blifva så gifvande som stundom i anseende till